

Parkano Vatusen ja Pahkalan kaavamuutosalueiden muinaisjäännösinventointi 2012

Timo Jussila

Kustantaja: Parkanon kaupunki

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi	2
Muinaisjäännös	4
PARKANO 11 NIEMI	4
Yleiskartta	6

Kansikuva: Niemen merkkikivi kuvan vas. puoliskossa olevassa metsäsaarekkeessa

Perustiedot

Alue: Vatusen ja Pahkalan kaavamuutosalueet Parkanon keskustaajaman länsiluoteispuolella, Kirkkojärven etelä- ja länsipuolella.

Tarkoitus: Selvittää onko alueilla kiinteitä muinaisjäännöksiä.

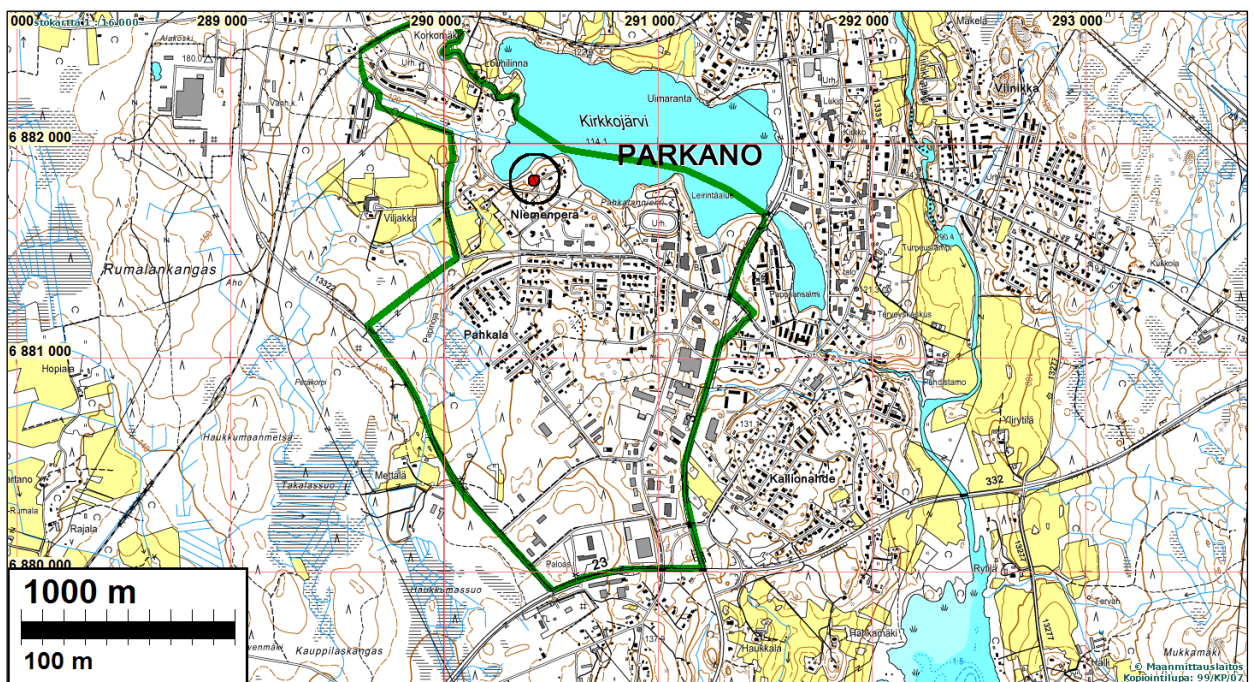
Kustantaja: Parkanon kaupunki

Työaika: Maastotyö 24.4.2012, Jussila ja Sepänmaa.

Tekijät: Mikroliitti Oy, Timo Jussila.

Tulokset: Ennestään tunnettu Niemen oletettu rajakivi tarkastettiin. Kyseessä saattaa olla myös kartoittajan tekemä merkki kivessä. Alueen rakentamattomat maastot tutkittiin kattavasti. Alueella ei havaittu Niemen lisäksi muita muinaisjäännöksiä.

Tutkimusalue rajattu vihreällä. Niemen mahd. rajakivi punainen pallo

Inventointi

Inventoiduille alueille on tekeillä asemakaavan muutos ja laajennus. Parkanon kunta tilasi alueiden muinaisjäännösinventoinnin keväällä 2012. Inventoinnin maastotyö tehtiin huhtikuun lopulla 2012 kahden arkeologin voimin. Havainnointiolosuhteet olivat hyvät, joskin metsissä ja useimmilla muilla rakentamattomilla alueilla maan pinta oli peitteinen. Sitä pyrittiin kompensoimaan satunnaisella koekuopituksella. Lunta oli pälvinä vain varjopaikoissa ja rippeinä teiden varsien aurauskasoissa – havainnointia se ei haitannut lainkaan. Routaa ei ollut. Valaistus oli

hyvä koko maastotyön ajan, vähimmilläänkin yli 10 000 luxia ja suurimman osan ajasta yli 40 000 luxia, mikä inventoijien silmien näkökykyyn nähden oli hyvin runsaasti (alustavan mittauksen mukaan he kykenevät tekemään inventoinnin kannalta riittävän tarkkoja pintahavainnoja 20 m säteellä vielä 300 luxin valaistuksessa ilman näkökykyä ja valaistusta parantavia apuvälineitä).

Alue on varsin rakennettua ja erityisesti Pahkalan alueen eteläosassa on runsaasti jo raivattua ja pohjustettua teollisuusaluetta. Alueella ei ole ollut historiallisella ajalla asutusta 1840-luvulle mennessä. Pitäjänkartan mukaan heti alueen länsi- ja itäpuolella on sijainnut talot, mutta ne jäivät selkeästi tutkimusalueen ulkopuolelle. Maaperä alueella on kallion lisäksi hienoaineksinen moreeni. Kirkkojärven etelärannalla, leirintäalueen eteläpuolella, urheilukentän tienoilla on ollut hiekkamaaperää, mutta se on suurimmaksi osaksi kaivettu pois.

Kirkkojärven – suhteellisen vähäiset - rakentamattomat rannat tutkittiin kattavasti. Leirintäalueella maasto on täysin muokattua – ilmeisesti täytemaata ja tasattua maata, aivan sen läntisintä rantaniemekettä lukuun ottamatta. Monin paikoin rannat ovat kivikkoisia, matalia, maastoltaan ja maaperältään sellaisia joissa tuskin on sijainnut esihistoriallisia pyyntikulttuurin asuinpaikkoja. Vatusen alueella rajaus kulkee Kirkkojärveen laskevan joen uomassa. Jokirannat tarkastettiin mutta savimaaperäisestä maastosta ei saatu havainnoja muinaisjäännöksistä. Alueelle tehtiin koekuoppia. Kauempana rannasta olevat laajemmat rakentamattomat alueet käytiin läpi silmänvaraisesti kulkemalla aluilla jalan ristiin rastiin. Muinaisjäännöksiä ei kivikkoisessa ja paikoin kallioisessa metsämaastossa havaittu.

Kirkkojärven etelärannalla oleva Niemen mahdollinen rajakivi tarkastettiin. Siitä tarkemmin alla.

Kaiken kaikkiaan tutkitulla alueella ei ole muinaisjäännöksiä em. mahdollista Niemen rajakiveä lukuun ottamatta, jonka muinaisjäännösstatus on mielestäni kyseenalainen.

Porvoo 1.5.2012

Timo Jussila

Maastoa alueen luoteisosassa, Kirkkojärveen laskevan joen etelärannalla.

Leirintäalueen maastoa Kirkkojärven etelärannalla.

Muinaisjännös

PARKANO 11 NIEMI

Mjtunnus: 1000001966

Rauh.lk: 2 (ehdotamme luokkaa 3)

Ajoitus: historiallinen

Laji: kivirakenteet: rajamerkit

Koordin: N: 6881 839 E: 290 431 Z: 122

X: 6878 668 Y: 2447 572

P: 6884 726 I: 3290 517

Tutkijat: Riikka Saarinen 2002 inventointi, Timo Jussila/Mikroliitti 2002 inventointi (arkisto), Jussila & Sepänmaa inv. 2012.

Sijainti: Kohde sijaitsee Parkanon kirkosta 1,5 km länteen.

Huomiot: Muinaisjäännösrekisteri: Kirkkojärven lounaisrannalla, koillisuuntaisessa Kirkkojärven pistävässä niemessä, pienellä peltosaarekkeella on kahden siirtolohkareen ympärille koottu n. 7 m x 10 m kokoinen kiviröykkiö. Suurimman kiven päälle on kaiverrettu 0,5 cm syvä ja leveä sekä 10 cm halkaisijaltaan oleva rengas, ilmeisesti rajamerkiksi. Röykkiöön kaivetussa koekuopassa syvemmällä oli nokimaata. Pinnasta tulleet löydöt olivat resenttejä.

Jussila & Sepänmaa 2012:

Paikalla on pienessä metsäsaarekkeessa haljennut maakivi, kooltaan n. 3 x 2 m. Suuremmassa ja lännenpuoleisessa lohkarissa on sen laella kiveen hakattu ympyrä. Kyseessä voi olla rajamerkki, mutta yhtäläillä kartoittajan merkki. Sen ikä ei ole tiedossa. Mitään merkittäviä rajoja ei sen tienoilla ole ollut 1840-l pitäjänkartan mukaan. Kyseessä saattaa olla varsin nuori merkki. Metsäsaarekkeessa on kivikkoa, joka selvästikin on osin raivauskivikkoa, osin kivisen maaperän kivikkoa. Mitään röykkiöön viittaavaa emme siinä havainneet. Metsäsaarekettä ympäröi vanhat, jo umpeutumassa olevat ojat. Saarekkeeseen on ilmeisesti heitelty sitä ympäröivästä pellostä kiviä. Jäännös on vaatimaton ja sen ikä mahdollisesti nuori, joten ehdotan harkittavaksi sen muinaisjäännösstatuksen poistamista.

Ks. yleiskartta

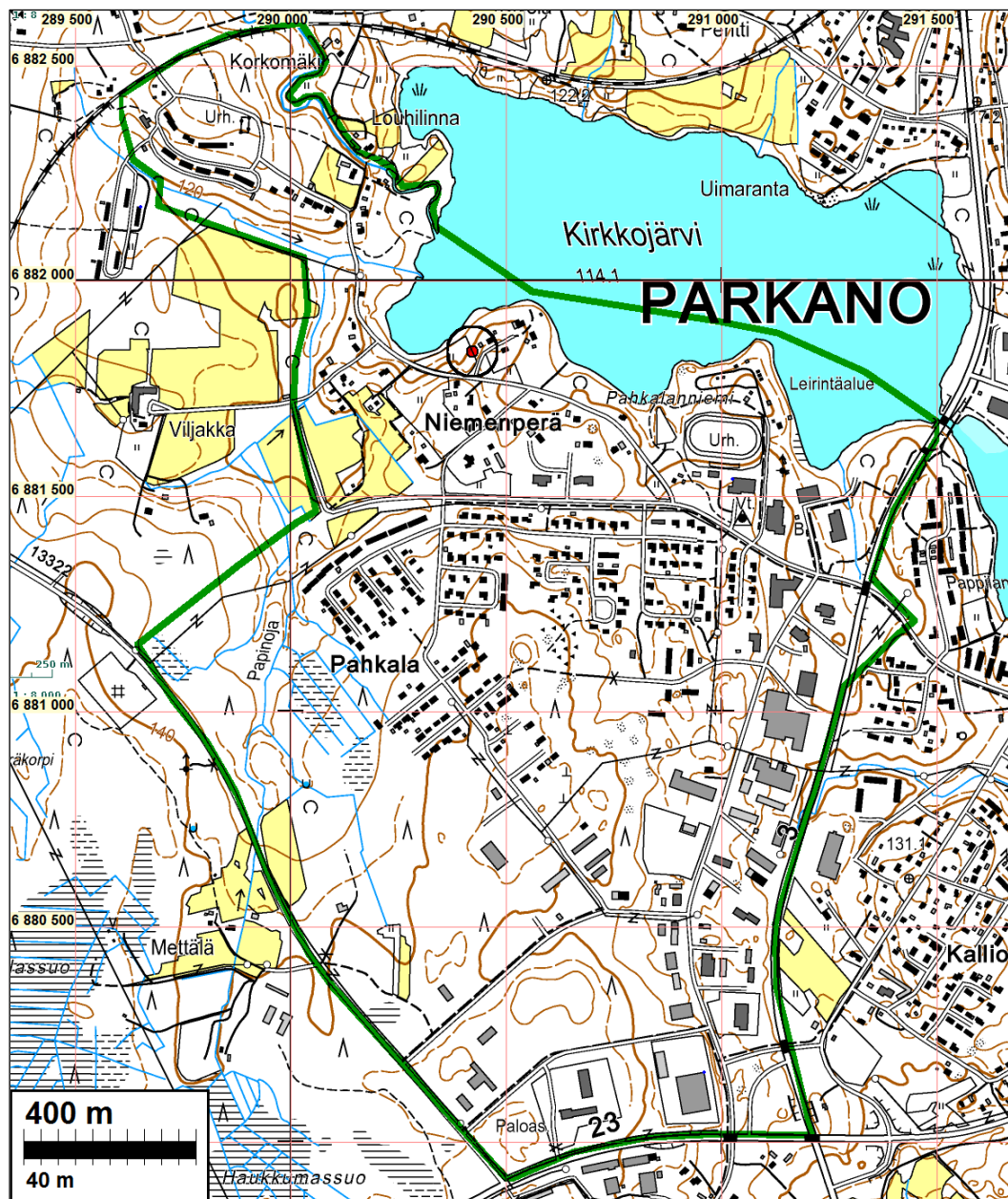
Merkkikivi taustalla kuvan keskellä. Alla siinä oleva ympyrä. Sen keskellä 20 c kolikko.

Merkkikivi. Sepänmaa tutkii merkkiä. Taustalla Kirkkojärvi.

Yleiskartta

Tutkimusalue rajattu vihreällä. Niemen mahd. raja- tai merkkikivi punaisella pallolla.

Ote 1840l Parkanon pitäjänkartasta. Tutkimusalueen sijainti hahmoteltu päälle sinisellä
